

Enquesta: el control sindical a debat

Contractes transparents

L'empresariat ha desenterrat la destrala de guerra amb motiu del recent acord pactat entre els sindicats i el govern central sobre el control sindical de la contractació. Arguments jurídics i polítics es barregen en l'última batalla social.

L'acord entre govern i sindicats sobre el control sindical dels contractes ha significat un pas endavant en el camí de la concertació i un pas enrere en la pau social amb la patronal. Segons l'avantprojecte de llei que el govern enviarà al Parlament, les centrals sindicals controlaran qualsevol tipus de contracte temporal, els contractes fixos subvencionats i els de prova.

En total, 5 milions de contractes, o el que és el mateix, el 97% dels que es registren cada any a l'Institut Nacional de Empleo (INEM). Fora queden els contractes d'alta direcció i els indefinits verbals o per escrit si no estan contemplats en el conveni. Igualment es conserva la intimitat en qüestions com el DNI, domicili, estat civil i qualsevol dada que pugui afectar la intimitat personal.

Les reaccions no s'han fet esperar. Per als sindicats es tracta de desenvolupar allò que ja contempla la Constitució i l'Estatut dels Treballadors. És, a més, una bona via d'entrada per a controlar l'abús que moltes empreses fan de l'actual sistema de contractació, on l'ampli ventall de possibilitats precaritzava l'ocupació fins a límits extrems. En la banda contrària, la patronal, per veu del president de la CEOE, José María Cuevas, ha assenyalat que considera il·legal l'actual acord, a més de manifestar que pot repercutir negativament en la marxa de moltes empreses. Cuevas també s'ha manifestat dolgut per la marginació a què ha estat sotmesa la CEOE durant tota la negociació, és per això que ha demanat una reunió urgent amb el govern per a intentar reconduir l'acord assolit entre l'executiu i els sindicats.

Queda, finalment, un tercer punt en discòrdia: la possible invasió de competències transferides a les comunitats autònomes en matèria de vigilància de la normativa laboral, ja que les comissions de seguiment de la contractació exclouen les respectives conselleries de Treball.

Un debat a tres bandes que EL TEMPS ha volgut reflectir plantejant als seus protagonistes la següent bateria de preguntes:

1.— *¿Com valora el recent acord sindicats/govern sobre el control sindical de la contractació?*

2.— *¿Entén que viola l'article 28 de la Constitució?*

3.— *¿És una mesura eficaç en la lluita contra el frau en la contractació?*

Antoni Montalbán

Secretari general de CCOO-PV.

1.— La valoració ha de ser necessàriament positiva perquè, malgrat les pressions de la patronal perquè es revise aquest acord, al final ha imperat el sentit comú. El control de la contractació és necessària per a combatre la picaresca de les empreses respecte a la varietat de contractes que existeix en l'actualitat.

2.— Aquesta és l'expressió desesperada de José María Cuevas i del grup d'empresaris que el rodegen, els quals no són capaços d'assimilar que els sindicats arriben a acords amb el govern sense obtenir contrapartides. Jo li diria a Cuevas que les consecucions dels sindicats són elementals mesures de tipus social que quasi reparen els sacrificis realitzats pels treballadors i els pensionistes al llarg dels últims anys. En definitiva, considerar que és anticonstitucional és una afirmació demagògica i desqualificadora.

3.— Sí, sempre que no s'accepte el xantatge que vol fer la patronal. L'executiu, perquè aquest acord siga efectiu en la lluita contra el frau, haurà de fer valer la llei.

Francesc Albertí

President de la Confederació d'Associacions Empresariales de Balears.

1.— Completament negativa. És una mesura clarament socialista en uns moments en els quals el món civilitzat fuig del socialisme.

2.— Vulnera indirectament el dret a no afiliar-se, ja que hi ha molts treballadors no afiliats. ¿A quin sindicat s'hauria de donar el contracte? Això permet la pressió dels sindicats sobre els treballadors perquè s'hi afilien.

3.— Serà eficaç en els casos d'empreses a les quals un sindicat els tinga malvolença, ja que és impossible que els sindicats facin un seguiment de tots els contractes. No tenen mitjans per a fer-ho.

Eduard Montesinos Chilet

Director general de Treball de la Generalitat valenciana i vice-president de la Mesa d'Economia Submergida.

1.— Valore aquest acord molt positivament ja que permetrà un major control dels contractes i permetrà corregir abusos. És una mesura ja contemplada en l'Estatut dels Treballadors i aquest és el moment oportú per a desenvolupar-la.

2.— En absolut. Dir que l'acord va contra l'article 28 de la Constitució és una interpretació *sui generis* que ha fet la patronal. Els treballadors i els sindicats tenen dret a conèixer aquella informació que també figura als arxius de l'INEM.

3.— En teoria ha de ser una mesura eficaç contra el frau en la contractació i, sobretot, ha de ser eficaç per a impedir l'abús que alguns empresaris fan en l'actualitat del sistema de contractació vigent.

Alfred Molinas

President de Foment del Treball

1.— Aquest projecte de llei atempta contra la llibertat del mercat, atorga als sindicats un paper d'inspectors de la legalitat que constitucionalment no els correspon, vulnera la intimitat dels treballadors i dificulta la creació d'ocupació. A més, les normes de desenvolupament complementàries previstes plantegen una possible ingerència en les competències d'algunes comunitats autònomes, sotmeten l'actuació de la Inspecció de Treball i Seguretat Social a criteris sindicals, amplien

D'esquerra a dreta i de dalt a baix: Antoni Moltanbàn, Francesc Alberti, Eduard Montesinos Chilet, Alfred Molinas, Joan Esteve i José Maria Jiménez de Laiglesia.

el concepte de "part interessada" en els expedients administratius i no garanteixen el secret professional.

2.— La reacció d'algunes persones enfront del control sindical serà la d'afiliar-se al sindicat que tingui accés al seu contracte. Igualment, quan es vagi a sol·licitar ocupació es farà constar la circumstància d'afiliat. Això representa una clara vulneració del principi constitucional de lliure sindicació.

3.— Aquest ha estat el pretext, que avui ningú es creu, ja que solament serveix per a augmentar desproporcionadament el poder sindical. Tanmateix, el presumpte frau en el món del treball no és solament possible en l'àmbit de la contractació, i no precisament quant als contractes que recull l'acord, sinó també en el camp

de determinades prestacions, com és la desocupació.

Caldria preguntar-se també en aquest sentit per què els contractes agrícoles, que poden ser font del vot captiu, per exemple, queden fora. La lluita contra el frau ha d'escometre's d'una manera global, ja que qualsevol de les seves manifestacions és nefasta per al conjunt social.

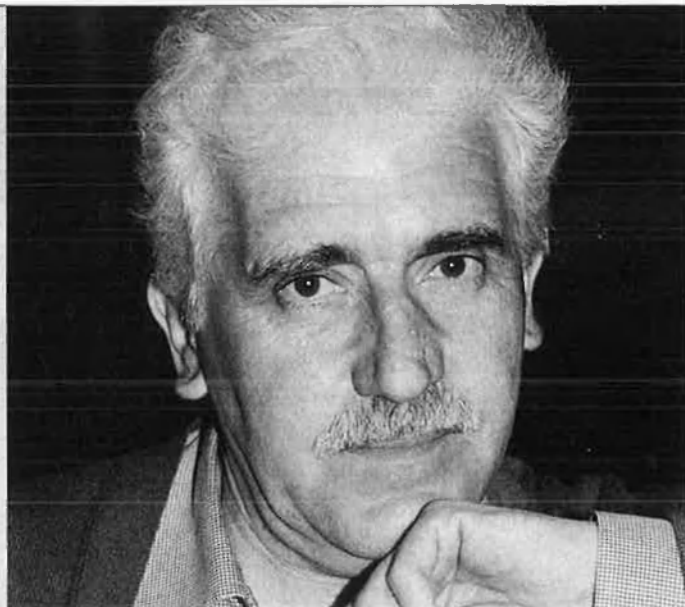
Joan Esteve

Vice-president de la Comissió de Cultura del Col·legi d'Advocats de Barcelona

1.— Forçosament negativa, sobretot tenint en compte el seu caràcter bipartit i tripartit. Resulta anormal en un estat democràtic de dret que dues parts pactin unes regles de joc que puguin afectar un tercer, els empresaris en aquest cas, ab-

sents en la negociació, violant-se el principi d'autonomia de la voluntat de les parts confirmat en la sentència del Tribunal Constitucional de 4.4.1981.

2.— L'acord viola el dret a la llibertat sindical (art. 28 de la Const. Esp.), interpretat en allò que la jurisprudència i els tractadistes denominen la seua *definició negativa*, és a dir, en el sentit que ningú pot ser constret a afiliar-se a un sindicat i, menys encara, a un determinat sindicat. El control sindical de la contractació pot derivar en un sistema com el britànic, de *close shop*, de manera que es dificulti la contractació, amb l'excusa que el seu contracte no s'ajusta a la legalitat, d'aquells que no estan afiliats sindicalment als sindicats més representatius. A més, l'acord significa una intromissió il·lícita

José Elorrieta i Josep Maria Alvarez.

en el dret a la intimitat, per exemple en l'aspecte retributiu, consagrat en el article 18.1 de la Constitució i desenvolupat en la Llei Orgànica núm. 1 de 5.5.82. Igualment es pot considerar que significa una ingerència dels sindicats en les funcions pròpies de la Inspecció del Treball, en contra dels convenis de l'OIT núm. 81 i 129, els quals resulten d'aplicació directa i garantida a Espanya, i en contra de les normes reguladores de la dita inspecció (Llei de 21.7.62 i decrets 2121 i 2122 de 23.7.71).

3.— La història demostra que les regles d'intervencionisme estatal produeixen en general efectes contraris a allò que persegueixen. Aquest acord no sols no servirà per a la lluita contra el frau en la contractació, sinó que pot ocasionar una certa recessió a una política empresarial de contractació laboral i de creació d'ocupació.

José María Jiménez de Laiglesia
President de la Confederació Empresarial valenciana

1.— És un acord antiempresarial que no beneficia sinó aquells que creuen que la llibertat és el seu pitjor enemic. Es una llàstima veure com els sindicats, per sobrebreu, forcen l'afiliació mitjançant un control de contractes que rememora els ja oblidats temps del nacionalsindicalisme. D'altra banda, és lamentable que un ministre justifiqui aquest acord per evitar el frau en la contractació desqualificant tot el cos d'inspecció de treball i l'INEM, a qui correspon la vigilància i compliment de la legalitat en aquest aspecte.

2.— Indubtablement. S'està donant carta

de naturalesa a la coacció, la qual cosa és, al meu judici, oposat al dret a la llibertat de sindicació.

3.— Més aviat és pura conya. Crec que no es pot correlacionar frau amb control sindical i, en tot cas, m'agradaria saber qui controla els controladors per tal que no cometin frau.

José Elorrieta

Secretari general d'ELA-STV

1.— Aquest acord ha de ser valorat molt positivament ja que concreta l'exercici del dret d'informació que en matèria de contractació tenen reconeguts els representants dels treballadors des de l'entrada en vigor de l'Estatut dels Treballadors.

2.— La CEOE ha reaccionat amb manifestacions desproporcionades i histèriques davant qualsevol tipus d'intervenció sindical, ja que manté una negativa ferotge a la més mínima democratització de la vida interna de les empreses.

3.— Serà eficaç si el govern no s'escuda en l'acord per a no abordar el gravíssim problema de fons: la proliferació de la contractació precària propiciada pel mateix govern mitjançant una política de decrets de foment de la contractació temporal, que ha derivat en el fet que un de cada tres treballadors estiga sotmès a un contracte precari. Aquest acord ha de derivar en la posta en pràctica del principi que a un lloc de treball fix ha de correspondre un treballador amb contracte fix. Es una qüestió de dignitat i estabilitat de futur a què tot treballador té dret.

Josep Maria Alvarez

Secretari general d'UGT a Catalunya.

1.— Cal fer una valoració altament positiva. Primer, perquè permetrà recuperar la confiança i obrir la segona fase de la concertació amb optimisme i amb voluntat d'asseure'ns i que els acords presos amb el govern serveixin per a alguna cosa. Segon, perquè permetrà que des de les empreses es pugui treballar amb tot el tema no solament des d'una perspectiva de control, que també ho és, sinó des d'una perspectiva de dret de la informació per part dels representant sindicals. Però encara queda la segona part referent a les diferents modalitats de contractació, que serà molt més dur.

2.— Al contrari, és un acord que va en la línia del dret del control dels treballadors, que també ho preveu la Constitució i l'Estatut dels Treballadors. Jo penso que no estaria malament que la patronal estatal anés a fer un curs de reciclatge democràtic en relació a la resta d'empresaris europeus.

3.— Sí. El problema és que la patronal ho diu, el Ministeri ho sap i els sindicats també tenen coneixement que hi ha una sèrie de contractes que s'estan fent fraudulentament, que als treballadors se'ls coacciona i que sovint, a l'hora d'anar a signar el contracte, els treballadors reben la quitança per resposta. Es en aquest terreny on podem aprofundir. Però això no és dolent ni per a la patronal, perquè els contractes eventuals, de la forma que s'estan fent, inclús van en contra de la productivitat i de la competitivitat.

Albert Vicent (amb informacions de Sílvia Monfort i Miquel Payeras)